

ANALIZA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI NAȚIONALE DE DEZVOLTARE A SECTORULUI DE TINERET 2020

Consiliul Național al Tineretului din Moldova

OLGA ȘEVCENCO - COORDONATOR MONITORIZARE ȘI EVALUARE
POLITICI DE TINERET CNTM

IGOR CIUREA - SECRETAR GENERAL CNTM

2016

Cuprins

Lista abrevierilor	3
Introducere	4
Capitolul I. Domeniile principale de intervenție, obiectivele specifice și principalele direcții ale Strategiei	6
Capitolul II. Monitorizarea nivelului de implementarea a Strategiei conform acțiunilor din plan	8
1. Participarea tinerilor	8
2. Serviciile pentru tineri.....	9
3. Oportunitățile economice pentru tineri	12
4. Consolidarea sectorului de tineret	15
Capitolul III. Contribuția strategiei la participare, consolidare și dezvoltarea oportunităților în rîndurile tinerilor.....	18
Capitolul IV. Provocări și Rezultatele așteptate	21
Recomandări:	22

„Acest raport este posibil datorită ajutorului generos al poporului american oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate aparțin Consiliului Național al Tineretului din Moldova și nu reflectă în mod necesar poziția USAID sau a Guvernului SUA”

Lista abrevierilor

AAPL - Autoritatea administrației publice locale

APL - Administrația publică locală

CNTM - Consiliul Național al Tineretului din Moldova

CEC- Comisia Electorală Centrală

ONG - Organizații Nonguvernamentale

ME- Ministerul Educației

MF - Ministerul Finanțelor

MS - Ministerul Sănătății

MTS - Ministerului Tineretului și Sportului

RM - Republica Moldova

SNDST - Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret

Introducere

Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM) este o structură umbrelă a 46 organizații de tineret din Republica Moldova. CNTM este organizația umbrelă care întrunește interesele tinerilor din Moldova și servește drept platformă națională unică a sectorului asociativ de tineret.

Prin esența sa CNTM este o organizație neguvernamentală, care promovează politica în domeniul tineretului. Printre obiectivele Strategiei 2014-2018 CNTM, se angajează în monitorizarea și evaluarea continuă a politicilor de tineret. CNTM își propune analiza și evaluarea documentelor de politici sau a programelor naționale și locale, care au impact asupra tinerilor din Moldova. Eforturile de monitorizare și evaluare a politicilor de tineret nu vin doar să optimizeze intervențiile statului în acest domeniu, dar și să reflecte sugestiile tinerilor față de anumite programe/proiecte sau strategii implementate.

La data de 7 noiembrie 2014 Guvernul a aprobat Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020 (SNDST). Astfel, prezentul raport își propune analiza modului de executare a acțiunilor propuse în planul de acțiuni, inclusiv a aspectelor ce țin de impact și a gradului de transparență a procesului de implementare precum și implicarea tinerilor în acest proces. Prezentul raport nu urmărește doar o evaluare cantitativă a acțiunilor, dar urmează să atragă atenție și la modul cum se administrează resursele alocate prin prisma activităților planificate. Acest exercițiu permite:

- Sporirea eficienței de alocare a resurselor publice și îmbunătățirea performanței programelor din cadrul Strategiei;
- Obținerea informației privind progresele și insuccesele în procesul de implementare a Strategiei, în vederea elaborării recomandărilor de îmbunătățire;
- Informarea sectorului de tineret despre progresul Strategiei, promovarea bunelor practici pentru aplicarea în alte regiuni sau contexte;
- Creșterea responsabilității tuturor actorilor angajați în implementarea Strategiei.

Evaluarea și Monitorizarea va îmbina atât resursele și instrumentele guvernamentale pe care le-a stabilit pentru Ministerul Tineretului și Sportului prezenta strategie cât și utilizarea unor surse auxiliare de monitorizare a Strategiei. Având în vedere că una dintre prioritățile Strategiei este consolidarea sectorului de tineret, CNTM va identifica cele mai bune soluții și recomandări pe parcursul procesului de implementare.

Procesul de monitorizare și de evaluare va fi realizat prin respectarea următoarelor principii:

- principiul responsabilității, care presupune de prezentarea unor informații calitative.
- principiul transparenței, prin publicare;
- principiul cooperării, care prevede ca MTS să coopereze cu reprezentanților societății civile și ai mass-mediei în activitățile de monitorizare și de evaluare;
- principiul eficienței, care implică utilizarea de surse de informare și metode de estimare în scopul evidențierii corecte a rezultatelor pozitive și negative, al asigurării unei evaluări imparțiale a impactului acțiunilor întreprinse.

Metodologia de monitorizare a Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret va cuprinde 2 componente principale:

1. Monitorizarea de impact. Se va realiza prin colectarea datelor din surse alternative și reflectă impactul asupra tinerilor și organizațiilor de tineret prin utilizarea unor surse de informare asupra stării și evoluției domeniului de tineret pe fiecare din cele 4 priorități prin prisma datelor statistice, studii calitative și cantitative, Barometrului Opiniei Publice ș.a. Monitorizarea din surse alternative presupune evaluarea impactului activităților stabilite de strategie și dezvoltate în planul de acțiuni prin prisma obiectivelor și indicilor

cantitativi. Astfel, drept scop de monitorizare și evaluare al activităților desfășurate de actorii de implementare a Strategiei pe cele 4 priorități este determinarea gradului de implementare.

2. Evaluarea gradului de transparență a procesului de implementare și implicarea tinerilor în acest proces. Va presupune trecerea strategiei, a procedurii de implementare a acesteia, precum și a rapoartelor anuale a MTS printr-un șir de indicatori care vor determina și evalua gradul de transparență și de implicare a tinerilor în procesul de implementare și evaluare a SNDST.

Evaluarea reprezintă aprecierea activităților sau a rezultatelor implementării Strategiei, utilizându-se informațiile obținute pe parcursul monitorizării. Evaluarea include analiza modului de implementare a Strategiei și a eficienței acesteia, fiind un mijloc care contribuie la îmbunătățirea politicii de tineret. Evaluarea răspunde la întrebările: care este efectul, impactul activităților desfășurate și gradul de atingere a rezultatului scontat.

Monitorizarea și Evaluarea Strategiei va fi un proces continuu, iar CNTM va prezenta anual raportul de progres al Strategiei. Raportul de evaluare va ține cont în mod obligatoriu de transparența mediatică și se va centra nu doar pe enumerarea activităților întreprinse, dar și pe progresele realizate și pe compararea progreselor cu planul. Raportul va conține, de asemenea, explicarea succintă a devierilor de la plan și descrierea acțiunilor de remediere întreprinse sau care ar trebui să fie întreprinse.

Raportului de evaluare trebuie să conțină:

- obiectivele;
- activitățile desfășurate în vederea atingerii obiectivelor;
- evaluarea proceselor prin viziunea obiectivelor atinse;
- deficiențele înregistrate și prioritățile de implementare.

Evaluarea finală se va face la finele anului 2020 și va oferi o imagine clară a atingerii obiectivelor propuse în Strategie. Prin concluziile expuse în Raportul de evaluare finală vor fi identificate problemele prioritare existente în țară la capitolul “tineret”. Concluziile vor specifica obiectivele și direcțiile de activități necesare implementării acestora în noul document de politici.

Acest studiu va genera un Raport de evaluare, care va include o analiză a:

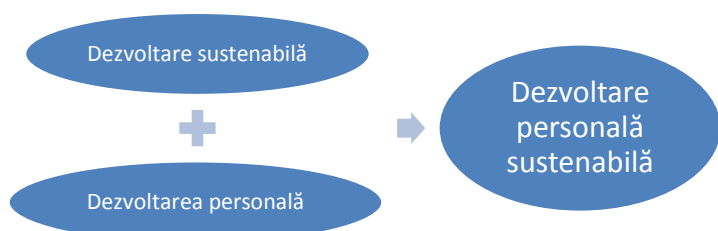
- gradului de realizare a indicatorilor cuprinși în strategie;
- eficienței implementării acesteia;
- impactului efectiv în termeni de eliminare a problemelor sau de valorificare a șanselor care au stat la baza Strategiei;
- sustenabilității rezultatelor obținute;
- mecanismelor cauzale care au stat la baza succesului sau insuccesului în implementarea priorităților strategiei;
- eventualelor efecte secundare neplanificate;
- lecțiilor învățate din implementarea actualei strategii pentru exercițiile de planificare viitoare - identificând, de exemplu, înregistrarea și menționarea deficiențelor constatate în legătură cu procesul inițial de proiectare a priorităților, măsurilor, acțiunilor, țintelor, indicatorilor și menționând recomandările pentru diminuarea sau eliminarea acestor deficiențe în exercițiile de planificare viitoare.

Capitolul I. Domeniile principale de intervenție, obiectivele specifice și principalele direcții ale Strategiei

În 2001 este publicată Cartea Albă (White Paper) a Comisiei Europene. Aceasta urmează, să asigure tinerilor posibilitatea de a își exprima punctele de vedere și de a se simți luați în considerare în politicile publice. Politica de tineret este concepută ca o politică transversală, coordonată cu numeroase alte politici publice sectoriale. Viziunea Uniunii Europene asupra tineretului se bazează pe două abordări: investiția în tineret, care înseamnă alocarea de resurse sporite pentru dezvoltarea unor domenii ale politicii de tineret care afectează tinerii în viața lor de zi cu zi, și creșterea capacității tinerilor, care se referă la promovarea potențialului pe care tinerii îl au pentru reînnoirea societății și contribuirea la valorile și obiectivele Uniunii Europene, o atenție specială urmând a fi acordată tinerilor cu mai puține oportunități.¹

Strategia UE pentru tineret adoptă o abordare intersectorială a politicii în ceea ce privește aspectele legate de tineret și încurajează cooperarea în domeniul elaborării de politici la toate nivelurile. Viziunea UE pentru tineri se bazează pe două abordări: investiția în tineret și mobilizarea tinerilor.

Figura 1

Reglementarea sectorului de tineret în Republica Moldova cuprinde un set semnificativ de acte normative așa cum: Legea cu privire la tineret nr.279 din 11.02.1999, Legea Voluntariatului nr. 121 din 18.06.2010, Strategia

Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020, Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr.140 din 14.06.2013 etc.

Programul de Guvernare Moldova 2020 a constituit o bază de pornire în elaborarea strategiei pentru tineret astfel, prin Hotărârea Guvernului nr.1006 din 10 decembrie 2014 a fost aprobată Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020 care servește prerogativă de dezvoltarea a sectorului.²

Scopul strategiei este de a dezvolta și de a consolida sectorul de tineret pe parcursul următoarelor șase ani, contribuind astfel la crearea unui mediu adecvat pentru a asigura evoluția fiecărui tânăr în plan personal și profesional, inclusiv a celor din grupurile cu posibilități reduse.

Sectorul de tineret este consolidat și recunoscut ca un domeniu important în dezvoltarea și prosperarea Republicii Moldova, prin intermediul căruia să asigure valorificarea potențialului maxim al tuturor tinerilor și îmbunătățirea calității vieții lor.

Pentru atingerea scopului propus au fost definite patru obiective generale:

1. Creșterea nivelului de implicare a tinerilor în procesul de consolidare a democrației participative;
2. Contribuirea la formarea cunoștințelor, abilităților deprinderilor, aptitudinilor și comportamentelor necesare pentru integrarea cât mai reușită a tinerilor în societate, inclusiv a celor din grupul cu oportunități reduse;
3. Dezvoltarea oportunităților antreprenoriale și de angajare în rândul tinerilor, în special al celor cu oportunități reduse;

¹ <http://mts.ro/wp-content/uploads/2015/01/Strategia-tineret-ianuarie-2015.pdf>

² <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=345635>

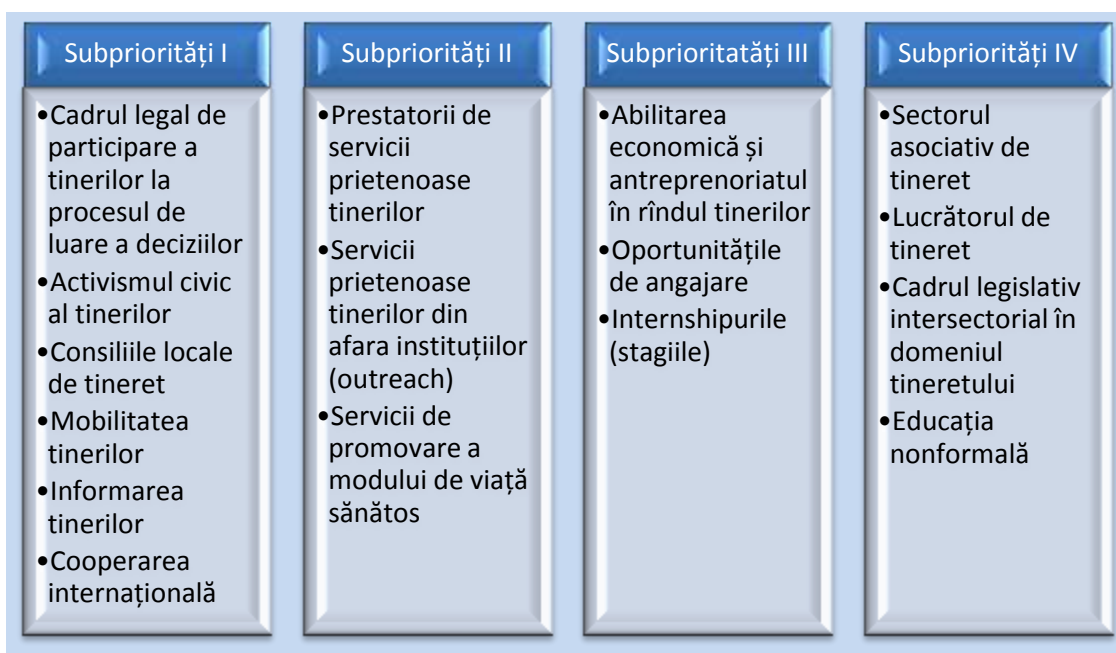
4. Dezvoltarea infrastructurii sectorului de tineret și a mecanismelor de suport în asigurarea calității lucrului de tineret.

În scopul atingerii viziunii strategice, au fost identificate patru direcții prioritare de intervenție:

- ❖ Participarea tinerilor
- ❖ Serviciile pentru tineri
- ❖ Oportunitățile economice pentru tineri
- ❖ Consolidarea sectorului de tineret

Figura 2

Subprioritățile strategiei fiind următoarele:

Tinerii reprezintă segmentul de populație care necesită o atenție sporită nu numai din partea instituțiilor statului, dar și din partea întregii societăți, deoarece atât ca pondere numerică, cât și valorică constituie o resursă inepuizabilă. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, privind structura populației pe vîrste și sexe în anul 2015, numărul populației stabile a constituit 3555,2 mii persoane. Tinerii constituie 870,9 mii persoane ($\approx 24,5\%$), dintre care 360,4 mii persoane ($\approx 41,4\%$) locuiesc în mediul urban și 510,5 mii persoane ($\approx 58,6\%$) locuiesc în mediul rural. După structura pe sexe, bărbații constituie 443,8 mii persoane ($\approx 50,95\%$), iar femeile 427,2 mii persoane ($\approx 49,05\%$). Astfel, tinerii necesită a fi protejați și valorificați atât printr-o lege proprie, cât și prin intermediul altor acte normative, strategii și programe guvernamentale, deoarece prezintă un interes deosebit în promovarea politicilor naționale.³

În Republica Moldova se conturează câteva categorii de tineri dezavantajați în raport cu semenii lor în ceea ce privește garantarea și respectarea drepturilor civile și politice, sociale, economice și culturale. Aceste dezavantaje sînt consecințe atât ale situației politico-economice precare, cât și ale stereotipurilor existente în societate precum că acești tineri ar fi diferiți. Printre categoriile de tineri dezavantajați și cel mai des afectați de fenomenul de marginalizare și discriminare sînt tinerii cu dizabilități (77,2%), tinerii infectați cu HIV (47,6%),

³ Nota informativă la proiectul Legii cu privire la tineret

tinerii cu antecedente penale (43,4%), femeile tinere însărcinate (23,1%), tinerii ce fac parte din minoritățile naționale (22,8%), femeile tinere (16,9%) și alte categorii de tineri (într-o măsură mai mică).⁴

Consiliul Europei are ca scop promovarea politicilor de tineret care oferă tinerilor cu oportunități și experiențe care sunt susceptibile de a îmbunătăți integrarea lor cu succes în societate și pentru a le permite să fie agenți ai schimbării. Politica de tineret ar trebui să fie coerentă și un cadru în jurul aspirației și de acțiune care vizează, oferind tinerilor căi de învățare continuă și de viață la nivel, care să le permită să joace un rol activ în societate, facilitând incluziunea socială a acestora și sprijinirea securității fizice și mentale, sănătatea și bunăstare.

Capitolul II. Monitorizarea nivelului de implementarea a Strategiei conform acțiunilor din plan

1. Participarea tinerilor

Monitorizarea de impact presupune evaluarea unui șir de indicatori stabiliți în strategie. Fiecare pilon (prioritate) a strategiei vizează anumiți indicatori modificarea și evoluția cărora pot fi considerați drept indici de impact a politicilor implementate de stat în domeniul tineretului. Lista indicatorilor este stabilită reieșind din mai multe criterii, printre care legătura indicatorului cu un obiectiv specific al strategiei, posibilitatea de măsurare a acestuia, existența sau posibilitatea de colectare a datelor necesare pentru evaluarea evoluției indicatorului, credibilitatea datelor, importanța acestuia pentru sector ș.a. Indicatorii a căror ciclicitate a colectării datelor în mod obiectiv presupune termene mai mari de un an vor fi luați în considerație și evaluați corespunzător acestui ciclu de colectare (ex. date privind participarea la vot - o dată la patru ani). Indicatorii sunt colectați de la CEC, constituind cota procentuală pe parcursul anului anterior celui curent.

Tabelul 1. Indicatori de participarea a tinerilor

Nr.	Indicator	Sursa de date	Indicatori pentru anii 2014	Comentarii/Aprecieri
1.	Rata participării la vot în cadrul alegerilor naționale	Comisia Electorală Centrală	34.43%	Datele sunt colectate pentru categoria de vârstă 18-30 ani
2.	Rata participării la vot în cadrul alegerilor locale	Comisia Electorală Centrală	30,73%	Datele sunt colectate pentru categoria de vârstă 18-30 ani
3.	Reprezentarea tinerilor în Parlament	Comisia electorală Centrală	4 tineri	Datele sunt colectate pentru categoria de vârstă 18-30 ani
4.	Reprezentarea tinerilor în APL	Comisia Electorală Centrală	30 tineri	Datele sunt colectate pentru categoria de vârstă 18-30 ani
5.	Rata de implicare a tinerilor în procesul decizional	Comisia Electorală Centrală	4.10%	Datele sunt colectate pentru categoria de vârstă 18-30 ani

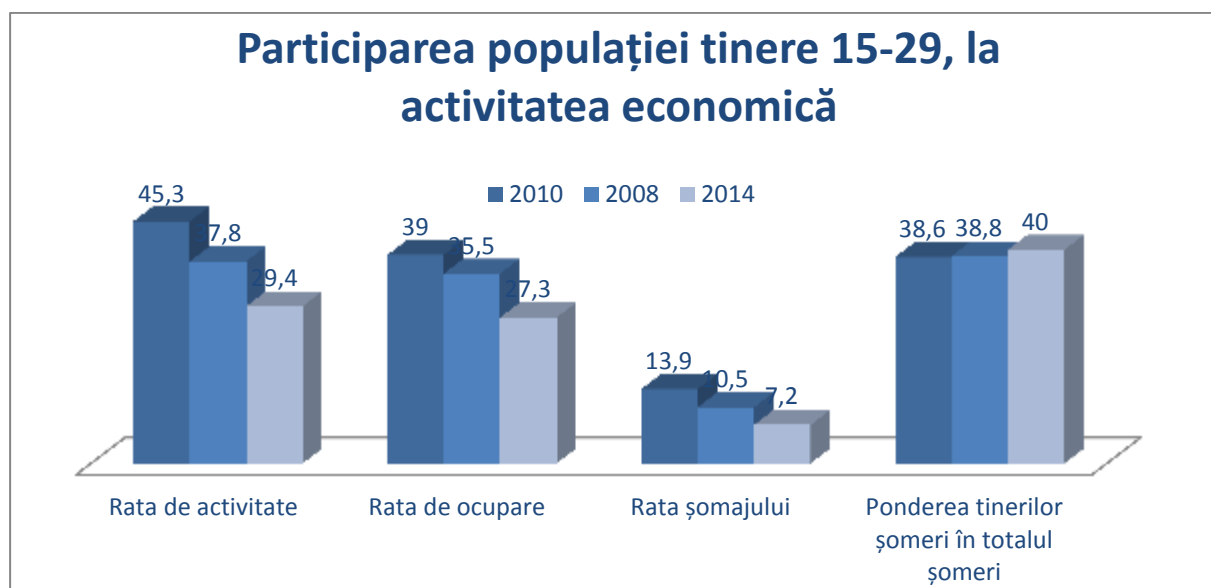
Sursa: Elaborat de autor în baza datelor Comisiei Electorale Centrale

⁴ Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Sănătate, disponibil online: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=356215>

În ultimii ani participarea populației tinere la activitatea economică este caracterizată prin, dezechilibrul dintre cererea și oferta forței de muncă care s-a dublat (de la 20,8 în 2001 la 42,1%), în mare parte din cauza capacității joase de angajare a indivizilor cu studii și cu incidență mai înaltă pentru patru din zece șomeri înregistrați oficial sunt tineri (15-29 ani). Se atestă o descreștere simțitoare a ponderii persoanelor tinere ocupate în totalul populației ocupate, iar la șomajul tinerilor, chiar și cu tendința de diminuare înregistrată în ultimii ani, se menține la cele mai înalte proporții - 7,2 % în 2014 comparativ cu alte grupe de vârstă sau media la nivel de țară (circa 4%). Scăderea ratei de șomaj în rândul tinerilor este rezultatul nivelului scăzut de înregistrare a șomajului oficial, fluxului migrațional intens al tinerilor peste hotarele țării, dar și camuflarea indicatorului ca urmare a evidenței statistice deficitare numărului real al populației.

Diagrama 1.

Sursa: www.statistica.md

Statistica națională privind relația tinerilor cu piața muncii interne atestă că în raport cu statutul activității curente 3 din 10 tineri sunt plasați în câmpul muncii, iar circa 2/3 sunt economic inactivi (447 mii), dintre care mai mult de jumătate sunt încadrați în procesul de studii și formare profesională, iar peste 20% sunt ocupate cu lucrul casnic, inclusiv responsabilități familiale. Dintre tinerii ocupați pe piața muncii, peste 31% au locuri de muncă informale, iar în rândul tinerilor salariați 10,4% lucrează fără contracte individuale de muncă.⁵

2. Serviciile pentru tineri

pot fi:

Publice - școli și instituții extrașcolare (cluburi, case de cultură, case de creație etc.).

Negovernmentale - o organizație negovernmentală (ONG) se află la baza creării Centrului de tineret care prestează servicii pentru tineri.

Private - unii agenți privați oferă servicii comerciale, contra plată. Acest tip de servicii pentru tineri se dezvoltă conform principiului cost-eficiență și implică tinerii doar în studiile de piață. Aceste centre se numesc, de obicei: Internet caffè, centre de studiere a limbilor, centre de studiere a calculatorului, școli de șoferi, centre cultural-artistice (dansuri, desen etc.),

⁵ Barometrul Demografic Tineret, UNFPA

centre sportive (săli de sport, piscine, secții de gimnastică, yoga, bodybuilding, alpinism, karate etc.).

Mixte - Administrația Publică Locală și un ONG sau un ONG împreună cu agenți economici creează servicii pentru tineri. Aceste servicii pentru tineri sunt fondate prin acordul mai multor actori comunitari. În primul rând, mai mulți actori comunitari cunosc și susțin crearea și prestarea acestor servicii. Resursele comunitare sunt utilizate în mod eficient și rațional, fiecare contribuind în măsura posibilităților. Resursele umane implicate în procesul de dezvoltare a serviciilor sunt esențiale. Toți acești factori asigură calitatea și durabilitatea serviciilor pentru tineri.⁶

Astfel, conform Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Sănătate 2020⁷, tinerii reprezintă a patra parte din populația Republicii Moldova și totodată forța motrice în procesul de dezvoltare al țării. Diversificarea și consolidarea serviciilor pentru tineri care ar reprezenta un instrument efectiv de dezvoltare maximă a potențialului fiecărui tânăr și realizarea unei vieți împlinite în Republica Moldova.

Primul grup de centre de tineret create, care au fost concepute doar cu servicii de informare și participare, au evoluat cel mai mult, acestea dezvoltând o gamă diversă de servicii pentru tineri. Cu suportul din partea UNICEF și FISM, începând cu anul 2003 au fost create în municipiul Chișinău Centrul Național de Resurse pentru Tineret, Centrul Național al Lucrătorilor de Tineret, Centrul Media, Centrul Video pentru Tineri, iar la nivel regional Centre Regionale de Resurse pentru Tineri în Soroca, Basarabeasca, Biești, Ungheni, Bălți, Comrat și Fălești. Pe parcurs au mai fost create centre de acest tip în Criuleni, Orhei, Edineț, Leova, Sîngerei, Dubăsari, Alexăndreni, care activează ca instituții publice și sunt la finanțarea autorităților publice.⁸

Centrele create fiind în proporție de 95% cu statut de instituție publică, nu au avut oportunități suficiente de a-și identifica resursele necesare din exterior. Majoritatea centrelor de tineret au fost create prin intermediul organizațiilor neguvernamentale, fiind apoi o parte din ele instituționalizate și luate sub tutela autorităților, în responsabilitatea cărorara la moment este acordarea suportului financiar necesar.

Centrele create au dezvoltat o gamă diversă de servicii, care au depășit obiectivele planificate inițial. Serviciile acestora au cuprins domeniul instruirii nonformale, accesului la informare, participarea tinerilor, orientare vocațională, formare și integrare profesională, timp liber, sport, voluntariat, dezvoltarea inițiativelor de antreprenoriat, agrement și schimb de tineret.

Activitatea de coordonare și monitorizare la nivel național a activității Centrelor de sănătate prietenoase tinerilor este efectuată de către Ministerul Sănătății prin intermediul Centrului de sănătate prietenos tinerilor.

Ceea ce ține de, Rețeaua Națională a Prestatorilor de Servicii Prietenoase Tinerilor este o uniune benevolă de asociații obștești și instituții publice ce au drept scop să contribuie la îmbunătățirea cadrului normativ și legislativ din domeniul tineret și a calității asistenței și suportului acordat tinerilor de către prestatorii de servicii de tineret din Republica Moldova. Misiunea Rețelei este de a contribui la îmbunătățirea calității serviciilor prietenoase tinerilor din Republica Moldova, prestate de diverși actori locali, regionali și naționali.⁹

În tabelul de mai jos se poate observa amplasarea geografică a centrelor ce tineret precum și numărul lor.

⁶ http://www.tineri.md/index.php?pag=n&opa=view&id=128&tip=servicii_tineri&start=&l=

⁷ Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020, Anexa 1, disponibil online:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=356215>

⁸ Disponibil online: <http://new.neovita.md/>

⁹ Disponibil online: <http://www.youthsorooca.md/?page=213>

Tabel 2.: Servicii pentru tineri

Nr.	Indicator	Sursa de date	Indicatori numerici	Comentarii
1.	Numărul centrelor de resurse pentru tineri ¹⁰	Rețeaua Prestatorilor de Servicii Tinerilor;	22	Chișinău 6, Orhei 1, mun Bălți 1, Orhei 1, Dondușeni 1, Drochia 1, Edineț 2, Fălești 2, Rîșcani 1, Basarabeasca 1, Cahul 2, Ungheni 1, Sîngerei 1, Ștefan Vodă 1
2.	Numărul centrelor multifuncționale ce prestează servicii tinerilor	Rețeaua Prestatorilor de Servicii Tinerilor;	14	Briceni, Nisporeni-2, Orhei-3, Fălești, Edineț-2, Sîngerei, Glodeni-3;
3.	Evoluția indicatorilor de Calitatea serviciilor prietenoase tinerilor	Rețeaua Prestatorilor de Servicii Tinerilor;	obiectivul este de a deservi circa 80% de adolescenți, minimum 50% din vizite trebuie să fie repetate, minimum 30% trebuie să fie băieții, minimum 15% tineri cu risc sporit.	
4.	Diversitatea serviciilor pentru tineri ¹¹	Rețeaua Prestatorilor de Servicii Tinerilor;	16 centre activează în spații separate și sunt dotate cu echipament specializat, iar în 24 de centre activează echipe de voluntari	
5.	Numărul Centrelor de sănătate prietenoase tinerilor ¹²	Ministerul Sănătății	37	Sud 10 centre, Nord 16 centre, Centru 11 centre;
6.	Numărul beneficiarilor de servicii a centrelor de sănătate prietenoase tinerilor	Ministerul Sănătății	66000-anul 2014 60000-anul 2013	
7.	Numărul raioanelor care au centre de sănătate prietenoase tinerilor	Ministerul Sănătății	35	În toate APL există CSPT
8.	Numărul raioanelor care au centre care prestează servicii tinerilor	Rețeaua Prestatorilor de Servicii Tinerilor;	35	În toate APL există Centre care prestează servicii tinerilor
9.	Numărul organizațiilor de tineret	Ministerul Justiției	373	

¹⁰http://www.tineri.md/index.php?pag=n&opa=view&id=119&tip=servicii_informare&start=&l=

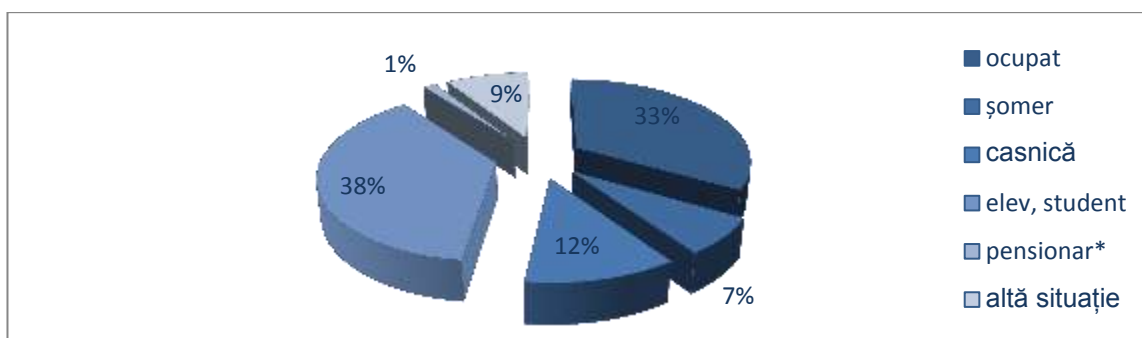
¹¹<http://www.ms.gov.md/?q=stiri/specialisti-sanatate-au-analizat-activitatea-centrelor-sanatate-prietenoase-tinerilor>

¹²<http://sspt.md/index.php?pag=page&id=322&l=ro>

3. Oportunitățile economice pentru tineri

Diagrama 2

Distribuția tinerilor cu nivelul de vîrstă cuprins între 15-29, după nivelul de activitate.

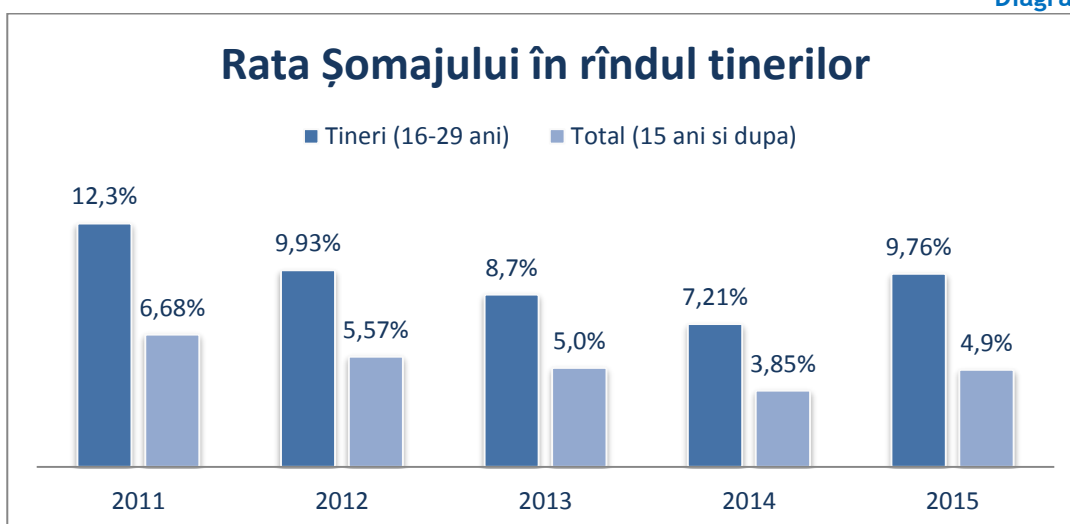

Sursa: www.statistica.md

* pensie: de invaliditate, pierderea întreținătorului

În prezentarea de mai sus este indicat domeniul de activitate al tinerilor ele fiind orientate mai mult pe studii și direcție de activitate. Este necesar de menționat, că evoluția indicatorilor obținuți din cercetări nu au suferit schimbări esențiale în ultimii 2 ani: rezultatele obținute în 2015 reflectă în mare parte aceeași situație a tinerilor în raport cu piața muncii ca și în 2013.

Diagrama 3

Sursa: www.statistica.md

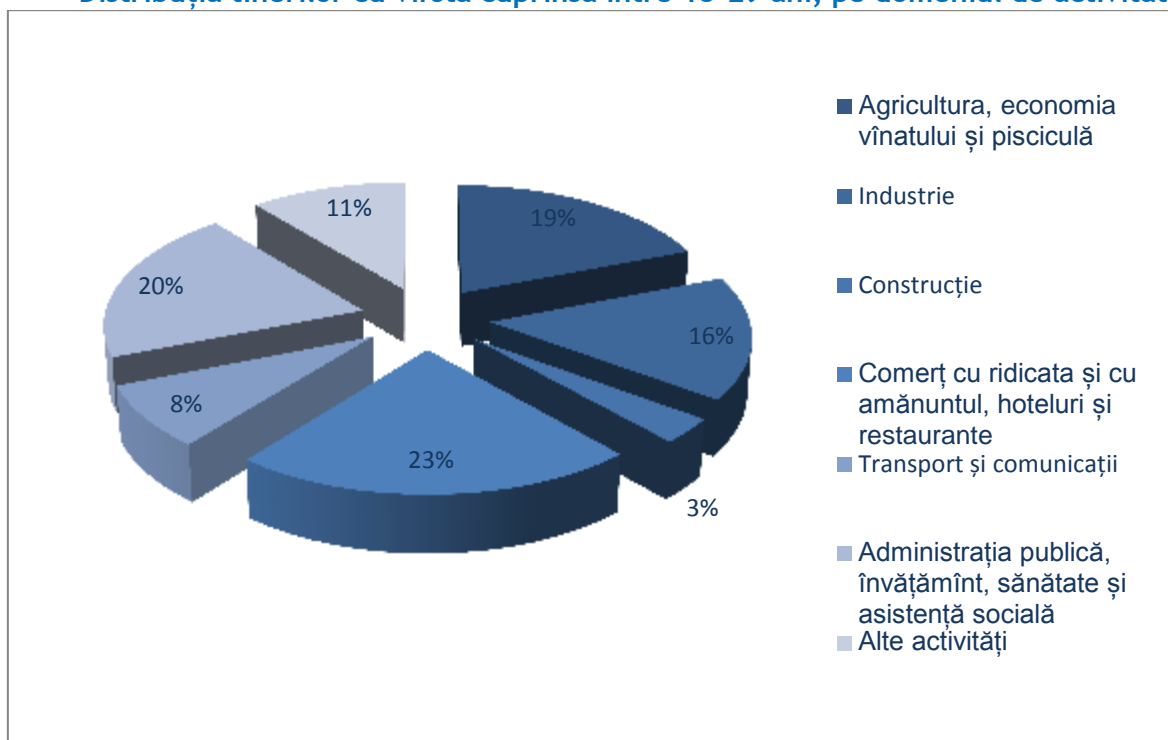
Conform informației furnizate de Biroului Național de Statistică rata șomajului în rîndurile tinerilor fiind în anul 2011 de 12,3%, 2012 de 9,93, 2013 de 8,7, pe anul 2014 este 7,21 puncte procentuale și pentru anul 2015 de 9,76% .

Conform rezultatelor cercetării, 249,9 mii din totalul tinerilor cu vîrsta cuprinsă între 15-29 ani sau fiecare al treilea (33,3%) desfășurau o activitate economică aducătoare de venit, adică erau persoane ocupate în economie. Distribuția acestora după tipul unităților de producție în care activau/lucrau a fost următoarea: 4 din 5 (87,2%) erau ocupați în sectorul formal, 7,3% - în sectorul informal, restul (5,5%) - în sectorul gospodăriei casnice, 7 din 10 tineri (76,8%) aveau ocupații formale și, respectiv, 3 din 10 (23,2%) - ocupații informale. În repartizarea după activitatea economică s-a constatat, că 1 din 4 tineri erau ocupați în comerț cu ridicata și cu amănuntul, hoteluri și restaurante, 1 din 5 - în administrație publică, învățămînt, sănătate și

asistență socială, 19,1% - în sectorul agricol, 16,0% - în industrie, 8,2% - în transporturi și comunicații și 3,3% în construcții.

Diagrama 4

Distribuția tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-29 ani, pe domeniul de activitate

Sursa: www.statistica.md

Tabel 3

Distribuția tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-29 ani, după serviciile financiare utilizate, sexe și medii.

Procente

Servicii Finaciare utilizate	Total	Bărbați	Femei	Urban	Rural
Total, mii persoane	749,5	379,4	370,1	330,7	418,8
Credite de consum	3,7	3,6	3,7	4,9	2,4
Împrumuturi	25,3	26,5	24,1	25,7	24,9
Economii	11,9	11,7	12,1	12,5	11,4
Asigurare	3,6	5,7	1,6	4,0	3,2
Transferuri bănești	96,8	97,1	96,4	96,9	96,6
Nu se folosesc de servicii financiare	18,6	22,1	15,1	10,0	25,4

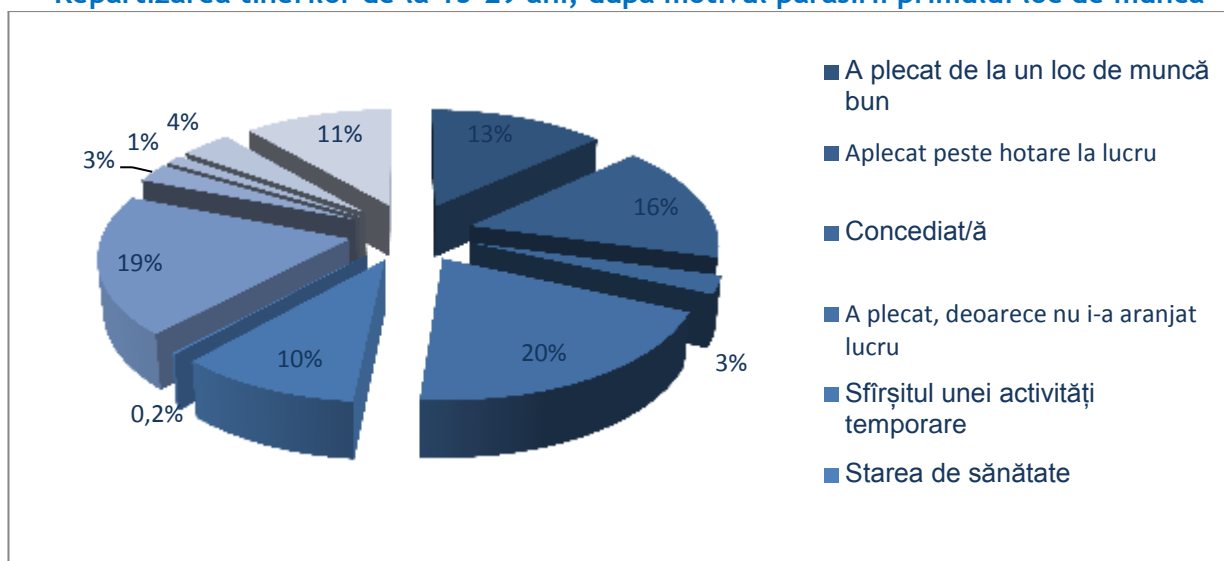
Sursa: www.statistica.md

În tabelul de mai sus se observă un nivel scăzut de utilizare de către tineri a serviciilor financiare așa ca credite, depozite, transferuri și asigurări. Totodată la un nivel de 18,6% nu se folosesc de servicii financiare.

De asemenea, se poate observa că un procent scăzut din rîndul tinerilor recurg la servicii financiare, așa cum credite, împrumuturi și economii.

Diagrama 5

Repartinizarea tinerilor de la 15-29 ani, după motivul părăsirii primului loc de muncă

Sursa: www.statistica.md

În tabelul de mai sus se observă motivele părăsirii locului de muncă.

Tabel 4

Distribuția tinerilor șomeri după principala problemă în căutarea unui loc de muncă¹³

mii persoane

Principala problemă în căutarea unui loc de muncă	Total	Bărbăți	Femei	Urban	Rural
Total	52,7	33,8	18,9	23,6	29,1
Ofertele necesitau un nivel mai mare de instruire	4,1	4,1	-	1,4	2,7
Lipsa experienței de lucru	15,0	8,1	6,9	5,8	9,2
Lipsa locurilor de muncă	6,6	3,5	3,0	1,5	5,1
Vîrsta (te consideră prea tînăr)	3,0	1,6	1,4	0,6	2,4
Tratare descriminatorie	1,0	0,6	0,4	-	1,0
Salariu mic la locul de muncă oferit	19,8	13,0	6,8	12,2	7,6
Condiții nefavorabile de muncă	2,6	2,3	0,4	1,5	1,2
Lipsa de informații	0,6	0,6	-	0,6	-

Sursa: www.statistica.md

¹³ http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Cercetarea_TSM/Sinteza_TSM_2015.pdf

4. Consolidarea sectorului de tineret

Conform proiectului de lege cu privire la tineret, lucrător de tineret este persoană care prestează servicii pentru tineri și desfășoară activități de și pentru tineret.

Lucrătorul de tineret este persoana care realizează diferite tipuri de activități cu tinerii din comunitate sau grupuri de tineri fără a urma în mod obligatoriu o activitate planificată și sistematică.

Specialistul în lucrul de tineret realizează o activitate planificată, sistematică și profesionistă în raport cu tînărul sau cu grupul de tineri din cadrul unui serviciu instituționalizat pentru tineri.

Specialistul în lucrul de tineret are la bază o formare profesională în domeniu și activează în cadrul unei instituții prestatoare de servicii pentru tineri.

Activitățile pentru tineret (lucrul pentru tineret) reprezintă totalitatea acțiunilor care susțin dezvoltarea multilaterală a tinerilor, organizate cu participarea lor, care le permite să fie activi în afara familiei, educației formale, precum și contribuie la o mai bună integrare socială a acestora.

Activitatea pentru tineret cuprinde totalitatea acțiunilor cu caracter social, cultural, educațional sau politic realizate cu și pentru tineri, fiind coordonată de către lucrători de tineret, specialiști în lucrul de tineret, voluntari sau lideri de tineret și se bazează pe procesele de învățare non-formală și pe participarea voluntară a tinerilor.

Activitățile pentru tineret pot fi organizate și desfășurate de către tineri, voluntari, organizații necomerciale, instituții publice.

Serviciile pentru tineri reprezintă o intervenție instituționalizată și planificată realizată de un specialist în lucrul de tineret din cadrul unei instituții prestatoare de servicii pentru tineri, prin care se asigură informarea, consilierea, orientarea, petrecerea timpului liber, precum și dezvoltarea abilităților de participare la viața comunitară.

Serviciile pentru tineri sînt programe specializate ale lucrului pentru tineret care contribuie la o mai bună integrare socială și profesională a tinerilor, precum și crește gradul de participare și responsabilitate civică a acestora.

Consiliile locale ale tinerilor sînt structuri reprezentative ale tinerilor la nivel local, create la inițiativa tinerilor din comunitate, regiune, care pot fi înregistrate ca organizații necomerciale doar cu avizul autorității administrației publice centrale pentru tineret, dacă membrii sînt desemnați pentru o anumită perioadă de către tineri, urmare alegerilor, prin vot universal, direct, egal, liber exprimat.

Consiliul Local al Tinerilor își aprobă propriul regulament de organizare și funcționare în baza unui regulament cadru aprobat de Ministerul Tineretului și Sportului.

Consiliile locale ale tinerilor sînt menite să asigure participarea activă a tinerilor la viața locală și regională, în special, în procesul de luare a deciziilor ce le privesc.

Consiliile locale ale tinerilor au dreptul:

- să reprezinte tinerii de la nivel local și regional;
- să identifice interesele, necesitățile și problemele tinerilor de la nivel local și regional;
- să înainteze propuneri către autoritățile publice locale în toate domeniile care îi vizează pe tineri;
- să participe la elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea activităților de tineret la nivel local;
- să participe în structurile reprezentative de consultare la nivel local, bazat pe principiile de paritate;
- să încurajeze și să promoveze participarea activă a tinerilor în viața comunității;
- să promoveze și să desfășoare activități de educație non-formală a tinerilor și voluntariat;
- să intervină pentru a atenționa autoritățile cît și ceilalți tineri despre calitatea anumitor servicii sau pentru a propune îmbunătățirea acestora;
- să elaboreze și să aprob ie propriul plan de activități și să estimeze costurile pentru implementarea acestuia.

Structura neformală de participare a tinerilor este o formă de participare a tinerilor întruniți pe bază de voluntariat și interese ale tinerilor.

Structuri neformale de tineret pot fi grupurile de inițiativă, senatele studențești, consiliile elevilor, mass media pentru tineri.

Organizațiile de tineret ale partidelor politice sînt considerate structuri neformale de participare a tinerilor.

Structurile neformale de participare a tinerilor au dreptul să desfășoare activități cu și pentru tineri și pot înainta propuneri către autoritățile publice în domeniile care vizează tinerii.

Scopul activităților de tineret este de a conlucra cu tinerii pentru a le facilita dezvoltarea personală, socială și educațională, de a le oferi posibilitatea să-și exprime opiniile și să-și exercite influența în societate, în perioada lor de tranziție de la dependență (copilărie) la independență (viața de adult).

Rolul lucrătorului de tineret este de a lucra cu tinerii în diversele lor sfere de interes într-un mod educativ și participativ, care să le ofere siguranță în forțele proprii, promovând în același timp egalitatea șanselor și incluziunea socială.¹⁴

Ceea ce ține de evaluarea transparenței și implicării tinerilor în procesul de implementare a strategiei cuprinde un șir de activități printre care aspecte legate de:

- publicarea rapoartelor de către MTS,
- transparența procesului de raportare,
- consultarea tinerilor, ONG de tineret
- transparența în procesul de adoptare a deciziilor ș.a.

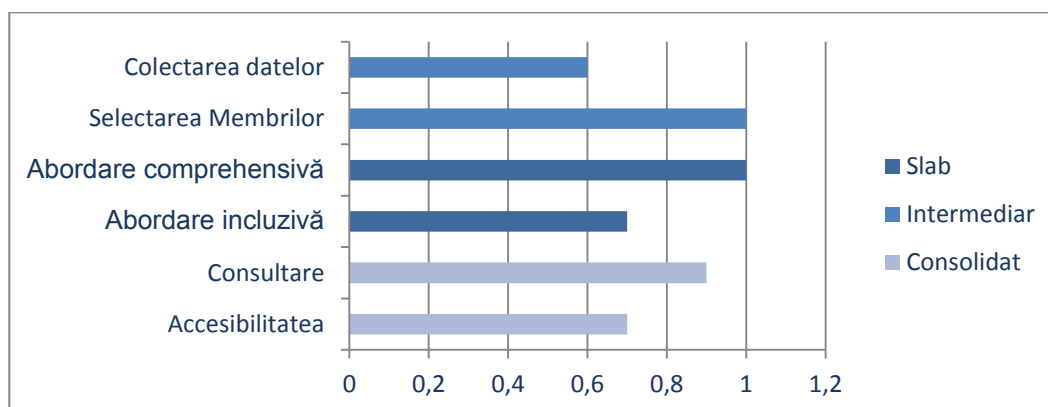
Este importantă stabilirea gradului de accesibilitate a publicului larg la documentul de raportare care măsoară progresul Ministerului Tineretului și Sportului și a tinerilor în special. Se ține cont de gradul de utilizare de către minister a resurselor populare în rândul tinerilor, precum resursele online. Se evaluează dacă comunicarea raportării se face simultan cu accesul la textul integral al raportului sau acesta a fost comunicat ulterior. Este evaluat gradul de accesibilitate și complexitatea raportului pentru publicul larg, cu prioritate a tinerilor. S-a evaluat și utilizarea unor metode interactive, prietenoase tinerilor, pentru promovarea raportului sau a componentelor interesante.

Se ține cont de gradul de utilizare a datelor alternative de către minister în evaluarea impactului strategiei asupra sectorului de tineret. În același timp se evaluează modul și gradul de consultare a raportului cu tinerii și organizațiile de tineret atât la etapa prealabilă aprobării cât și ulterior aprobării.

S-a efectuat și o evaluare a gradului de flexibilitate și adaptare la rapoartele precedente și realitățile noi survenite în procesul de implementare. Evaluarea efectuată este pe o dimensiune de la 1 la 4, fiecărui indicator fiindu-i atribuit o unitate. Astfel nivelul de integrare pe nivel de integrare fiind cuprins în dimensiunea maximă 1.

Diagrama 6

Indicatori ai transparenței și participării tinerilor în implementării SNDST

Sursa: Elaborat de autor

¹⁴ http://www.tineri.md/index.php?pag=n&opa=view&id=135&tip=servicii_tineri&start=&l=

Gradului de accesibilitate al raportului fiindu-i atribuit un nivel de integrare de 0,7 unități, astfel clasându-l la nivelul Consolidat. Ceea ce ține de consultarea tinerilor în procesul de implementare și aprobare a raportului anual fiind plasată la nivelul consolidate cu 0,9 unități, ca urmare a includerii a multor instituții și organizații nonguvernamentale ca partener în procesul de elaborare. Abordarea incluzivă a tinerilor în procesul de implementarea strategiei fiind unul slab de 0,7 unități. Abordarea comprehinsivă a procesului de raportare fiind de asemenea slab la nivel de 1 unități, deoarece implicarea tinerilor nu ține de careva criteria inclusive. Selectarea Membrilor grupului de referință fiind interimara cu un nivel de integrare de 1 unitate. Colectarea datelor ce cuantifică impactul asupra sectorului de tineret fiind de 0,6 unități respective clasându-se ca intermediar.

Capitolul III. Contribuția strategiei la participare, consolidare și dezvoltarea oportunităților în rândurile tinerilor

Pe parcursul anului 2015 în planul de acțiuni au fost prevăzute 109 acțiuni, responsabili primari în elaborare fiind Ministerul Tineretului și Sportului și secundari Ministerul Educației, Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei, de asemenea parteneri fiind Consiliul Național al Tineretului din Moldova cât și alte ONG-uri. Bugetul anul pentru implementare acestor acțiuni constituie 8917,5 mii lei, dintre care 18 acțiuni nu necesită surse financiare. În tabelul de mai jos sunt prezentate un șir de acțiuni prioritare unde este indicat nivelul de realizare și ce dificultăți au fost întâmpinate pe parcursul implementării.

Tabel 5

Nr. crt. Acțiunea din Plan	Indicatori de Progres	Nivelul de Realizare	Măsurile întreprinse	Dificultăți/Probleme
Comisia guvernamentală pentru politici de tineret	Comisie creată	înalt	a fost elaborat un chestionar privind evaluarea procesului de implementare, verificarea funcționalității și ce măsuri trebuie revizuite în regulament	regulamentul nu a fost perfecționat și a fost efectuată o ședință
CertIFICATE de instituție gazdă a activității de voluntariat	Statutul de instituție gazdă le-a fost acordat asociațiilor obștești și APC	mediu	14 serii de instruirii de 1 zi, în fiecare serie fiind implicate câte 20 de organizații de pe întreg teritoriul republicii	Nu au fost întâmpinate
Coaliția pentru promovarea legii și activităților de voluntariat	Caravana de voluntariat 2015	înalt	În calendar au fost incluse circa 130 de activități de voluntariat cu diverse tematici. La această ediție a SNV s-au alăturat 9 raioane	
Proiect de lege cu privire la tineret	proiect	înalt	Consultarea publică a fost efectuată în luna octombrie, proiectul prevede un șir de îmbunătățiri cum ar fi extinderea limitei de vîrstă a tinerilor de la 14 pînă la 35 ani și crearea consiliilor locale ale tinerilor care sunt o formă de reprezentare la nivel local	din cauza instabilității politice proiectul de lege nu a fost adoptat cu întârziere.
Programul de asistență pentru consolidarea și dezvoltarea Consiliilor raionale/municipale ale tinerilor	oferă suport financiar	înalt	Suma maximă oferită de MTS pentru realizarea planurilor de activitate este de 40 000 lei.	Finanțare în tranșe
Capitala Națională a Tineretului	Or.laloveni	înalt	Ministerul Tineretului și Sportului a anunțat concurs pentru desemnarea unui oraș din Republica Moldova	
Elaborarea strategiilor raionale de tineret	4 strategii locale	mediu	AO „Procomunitate”, va elabora în mun.Bălți, mun. Chișinău, Cimișlia și Comrat.	de către MTS a fost înaintat un concurs de granturi

Gala Premiilor pentru Tineret.	Câștigătorii primesc câte un trofeu, o diplomă și 12 mii lei	înalt	Câștigătorilor li se oferă premii pentru fiecare categorie în parte așa ca: "Activism civic", "Știință și Tehnică", "Literatură și Artă", "Specialistul de tineret al anului 2015", "Centrul de resurse pentru tineret 2015", Premiul "Capitala tineretului 2016". ¹⁵	
Ziua Tineretului în Republica Moldova	are ca scop promovarea potențialului creativ și intelectual al tinerilor, dezvoltarea politicilor de tineret și facilitarea integrării socio-economice	înalt	pe data de 8 noiembrie 2015 în capitala tineretului Sîngerei au fost desfășurate un șir de activități	
Ziua Internațională a Studenților	Numărul studenților implicați	mediu	Tinerii și studenții din Republica Moldova să aibă acces gratuit în teatre, muzee, biblioteci și instituții concertistice (sala cu orgă și filarmonica).	
Consiliul Local al Tinerilor ¹⁶	Autoritatea publică locală asigură Consiliul cu spațiu pentru desfășurarea eficientă a activităților în vederea realizării obiectivelor sale	mediu	În prezent în 8 regiuni sunt consilii locale așa ca Drochia, Florești, Anenii Noi, Ungheni, Chișinău, Ialoveni, Dubăsari și Criuleni	Consiliile locale ale tinerilor din rețea au fost sprijinite financiar doar de Centrul Dacia ¹⁷
Conferința națională cu genericul „Consolidarea Consiliilor Raionale și Municipale ale Tinerilor”	Pe data 8-9 mai, la Chișinău a avut loc, organizată de către Ministerul Tineretului și Sportului pentru reprezentanții Consiliilor Raionale și Municipale ale Tinerilor din Republica Moldova	mediu	Începând cu 2015 MTS a lansat concurs de granturi	Au fost examinate posibilități de cooperare între aceste centre în cadrul unei rețele naționale. 18 numai 250 de tineri din consiliile locale beneficiare de acest suport financiar
Buletinele informative ¹⁹	Pe frecvențele postului Radio Moldova Tineret și on-line pe trm.md putem audia știri despre tineri începând cu 2 februarie 2015	mediu	Buletinele informative au fost incluse în grila de emisie la fiecare jumătate de oră, au o durată de până la 5 minute	
Erasmus +	Moldova poate participa doar în anumite componente (Key action 1) ²⁰	slab	În proces de îndeplinire a cerințelor pentru intrarea în program.	Neîndeplinirea cerințelor

¹⁵ http://www.realitatea.md/gala-premiilor-pentru-tineret-2014-vezi-ca-tigatorii-i-ora-ul-care-a-primit-titul-de-capitala-ti_11716.html

¹⁶ <http://www.youthsoroca.md/?page=31>

¹⁷ <http://www.youthsoroca.md/?page=31>

¹⁸ <http://www.mts.gov.md/content/conferinta-nationala-consolidarea-consiliilor-raionale-si-municipale-ale-tinerilor-din>

¹⁹ <http://www.trm.md/ro/radio-moldova/buletine-informative-in-emisie-la-radio-moldova-tineret/>

²⁰ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2010-2379&language=RO>

regulament- cadru al prestatorilor de servicii prietenoase tinerilor	A fost creat un grup de lucru dintre reprezentanții MTS și a societății civile dintră care Centrul de resurse pentru tineret „Dacia,,	slab	a fost elaborate Standartele minime de calitate pentru acest regulament	
Forumului Prestatorilor de Servicii Prietenoase Tinerilor	Rețeaua Națională a Prestatorilor de Serviciilor Prietenoase Tinerilor	slab	ediția a II-a fiind, ca unul din instrumentele prioritare cu mecanisme eficiente în implementarea politicilor de tineret	
Cupa Antreprenoriatului Rural ²¹	trei incubatoare de afaceri Ștefan Vodă, Nisporeni și Soroca	înalt	au fost desfășurate seminare motivaționale	
Forumul regional al tinerilor antreprenori ²²	Forum	înalt	crea parteneriate pentru o mai bună integrare în mediul de afaceri	Integrarea businessului în spațiul investițional european și cel mondial.
Tîrg al locurilor de muncă ²³	700 locuri de muncă vacante 33 agenți economici din diferite domenii de activitate	mediu	Au fost prezentate un spectru larg de profesii: de la croitori, cusători, bucătari, cofetari, reprezentanți în vânzări, la specialiști în domeniul tehnologiilor informaționale, contabili.	
Stimularea angajării tinerilor în câmpul muncii ²⁴	tinerii sînt stimulați să-și crească potențialul economic	slab	Programul de Atragere a Remitențelor în Economie “PARE 1+1”, Facilități pedagogilor, farmaciștilor și medicilor care se angajează în mediul rural	
Tîrgul ONG-urilor ²⁵	111 de ONG-uri au prezentat cetățenilor activitățile și serviciile pe care le oferă.	mediu	Voluntarii și angajații ONG-urilor au raspuns la întrebări pd direcțiile de activitate	
Programul de stagii ²⁶	să cunoască cum funcționează instituțiile publice și private din Republica Moldova	mediu	stagii de instruire pentru tinerii activi în cadrul organizațiilor și inițiativelor de tineret	
Centrul de educație nonformală ²⁷	posibilitatea de a afla informație nouă despre diverse limbi care sunt răspîndite pe teritoriul Moldovei și peste hotarele ei	înalt	Reprezentanți a 18 culturi diferite povestească oaspeților săi despre limba lor natală	

²¹ <http://www.odimm.md/ro/noutati/comunicate-presa/item/255-seminare-motiva%C5%A3ionale-pentru-viitorii-tineri-antreprenori.html>

²² http://www.publika.md/tinerii-antreprenori-din-moldova-si-au-prezentat-ideile-de-afaceri-in-cadrul-primului-seed-forum-_2315981.html

²³ <http://www.anofm.md/news/2015/02/04>

²⁴ http://particip.gov.md/public/documente/139/ro_283_stimulareangajaretineri.pdf

²⁵ <http://www.fhi360.md/index.php/ro/component/content/article/251-cso-fairs.html>

²⁶ <http://infoeuropa.md/centrele-pentru-tineret/>

²⁷ <http://www.civic.md/ong/535-centru-de-educatie-nonformala.html>

Capitolul IV. Provocări și Rezultatele așteptate

Rezultatele așteptate au fost delimitate pe prioritate în parte după cum este prezentat mai jos:

Tabel 6

<p>Prioritatea I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cadru legislative și normative cu prevederi ce permit și stimulează participarea activă și în mod egal a tuturor tinerilor în procesul decizional creat 2. Cel puțin 30% din tineri asociați și active implicați în structuri formale și nonformale 3. Consilii locale ale tinerilor ce activează în baza unui mecanism de reglementare și bună guvernare, având la bază un parteneriat consolidat cu APL 4. Cel puțin 35% de tineri, inclusive cei cu oportunități reduse, sînt beneficiari ai programelor de mobilitate la nivel național și internațional 5. Pînă la finele anului 2020, accesul la informație corectă și sigură asigurat pentru cel puțin 80% din tineri 6. Prezență a organizațiilor de tineret din RM în structurile europene de tineret 	<p>Prioritatea II</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pînă la finele anului 2015, MTS dispune de un mecanism funcțional de asigurare a calității și eficienței serviciilor prestate tinerilor, inclusiv de cadrul legal. 2. Începînd cu anul 2015, oportunități de inițiere și de prestare a tinerilor a serviciilor outreach, inclusive cadrul legal, create. 3. Începînd cu anul 2015, măsuri de promovare a modului sănătos de viață în rîndul tinerilor intensificate
<p>Prioritatea III</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pînă în anul 2020, ponderea tinerilor în rîndurile antreprenorilor majorată cu 10 p.p. 2. Ponderea tinerilor care au părăsit locul de muncă diminuată pînă la 15% în anul 2020 3. Pînă la finele anului 2015, mecanismul calitativ de realizare a internșipurilor de lungă durată (6-9 luni) pentru studenții din sistemul universitar și preuniversitar. 	<p>Prioritatea IV</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pînă la finele anului 2020, viabilitatea financiară și durabilitatea a activităților de tineret asigurate în cel puțin 50% din organizațiile de tineret 2. Crearea, pînă la sfîrșitul anului 2016, și dezvoltarea, pînă la finele anului 2020, a mecanismului instituțional pentru asigurarea calității și eficienței activității lucrătorului de tineret 3. Cooperarea interstiuțională eficientă și continuă în domeniul tineretului asigurată 4. Pînă la finele anului 2016, sistemul solid de recunoaștere a competențelor obținute în procesul educației nonformale aprobat și aplicat.

O politică Națională pentru Tineret se referă la o fracțiune din populația ale căror nevoi se schimbă rapid cu evoluția societății. Evaluarea politicilor se face întru evitarea unui obstacol major în calea succesului: previne corectarea sau reformulare a programelor astfel încât greșelile să nu se repete. Este important ca prin aceste mecanisme puternice să fie create organisme responsabile care garantează evaluarea periodică a politicilor și programelor naționale de tineret. Provocarea majoră a proceselor de monitorizare și evaluare este dezvoltată de instrumente pentru a măsura atât aspectul cantitativ și calitativ a eficacității inițiativei politicii de tineret. Stabilirea unui set de indicatori cheie pentru dezvoltarea tineretului pot ajuta să înțelegem calitatea vieții sociale a tinerilor și servește la determinarea "lacunele de politică", adică detectează discrepanțele dintre rezultatele vizate și rezultatele efective. Scopul lucrării cu indicatorii este de a ridica nivelul de înțelegere a unei probleme, pentru a fi puse în practică soluții.

Unele **provocări** la punerea în aplicare sunt:

- Instabilitatea politică, ce a făcut imposibilă aprobarea noii Legii cu privire la tineret;
- Puține parteneriate între instituțiile statului așa ca ministere, comisia electorală centrală, ODIM-ul, instituții financiare etc. în dezvoltarea abilităților antreprenoriale, young banker, participarea la alegeri cît și ca membri de consilii raionale, etc.
- resurse financiare limitate. Acest lucru împiedică desfășurarea mai multor activități pentru tineri, mai specifice acestei categorii de vîrstă, în conformitate cu necesitățile lor (instruiri tematice privind orientarea profesională, modul sănătos de viață, activitatea de antreprenoriat);

- „angajații voluntari” sau celor prin internshipuri nu sunt motivați (salariați și alte beneficii), fapt pentru care are de suferit calitatea serviciilor prestate, iar în timp, dacă nu va fi rezolvată această problemă ar putea duce până și la închiderea centrului / organizației;

Așa cum activitatea CL este legată pe viitor cu implementarea de noi proiecte, se recomandă instruirea acestora în fundraising, precum și în modalități de colaborare cu APL și cum ar putea crește contribuția financiară a APL la desfășurarea activităților CL.

Recomandări:

- Introducerea unui audit național de tineret (raport din partea organizațiilor privind acțiunile întreprinse din plan de acțiuni);

- Reavizarea anuală a acțiunilor specificate în planul de acțiuni, pentru a efectua restructurări financiare sau de atribuții pe responsabilități.

- Inițiativa fiind preluată de partenerii din planul de acțiuni pentru a reduce povara Ministerului Tineretului și Sportului;

- sondaje privind satisfacția privind serviciile disponibile pentru focusarea serviciilor pe tînăr;

- consolidarea personală și colectivă a tinerilor în cardu ONG-urilor, pentru a facilita experiențe de învățare în formularea de politici sociale;

- expunere tinerilor la negocieri în cadrul Consiliului Raional sau Primăriei prin metode democratice, pentru a facilita solicitările tinerilor conform necesităților;

- facilitarea comunicării între generații, implicarea tinerilor în discuție și punerea în aplicare a mecanismelor de incluziune socială la nivel local;